

Guia docent de l'assignatura "Sordesa i Trastorns de l'Aprenentatge"

2011/2012

Codi: 102567

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	954 Graduat en Psicologia	OT	0	0

Incidències

Aquesta assignatura de quart curs s'imparteix en el segon semestre.

Contacte

Nom : Nuria Silvestre Benach

Email : Nuria.Silvestre@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es recomana revisar els coneixements previs de Psicologia Evolutiva

Tot i que l'assignatura s'imparteix en Català, s'ofereixen facilitats (documents i aclariments individualitzats en Castellà) per les persones que tenen dificultats en comprendre el Català.

Objectius i contextualització

Els principals objectius formatius de l'assignatura són els que segueixen:

1. Conèixer les implicacions reals de la sordesa i les barreres psico-socio-comunicatives derivades de la sordesa a la nostra societat.
2. Conèixer els processos d'adquisició del llenguatge oral i escrit en la criatura i l'alumnat amb sordesa comparativament amb els de les persones amb desenvolupament típic des dels diferents enfocaments teòrics.
3. Dominar criteris i instruments per valorar els esmentats processos i els nivells de desenvolupament.
4. Conèixer i adquirir instruments per valorar les necessitats informatives, formatives i d'acompanyament psíquic de les famílies amb criatures sordes.
5. Adquirir coneixements i instruments per conèixer i avançar en el perfeccionament de l'escola inclusiva.
6. Saber aplicar les estratègies de intervenció en la família i l'escola

Competències i resultats d'aprenentatge

2025:E01 - Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al

desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.

2025:E01.22 - Valorar els canvis en les implicacions de la sordesa en les persones afectades produïts gràcies als avenços tecnològics i les aplicacions de la psicologia del llenguatge.

2025:E03 - Identificar, descriure i relacionar les estructures i els processos involucrats en les funcions psicològiques bàsiques.

2025:E03.17 - Establir relacions entre el dèficit lingüístic derivat de la sordesa i el desenvolupament comunicatiu, socioafectiu i cognitiu de les persones afectades.

2025:E07 - Identificar i descriure els processos i les etapes del desenvolupament psicològic al llarg del cicle vital.

2025:E07.11 - Descriure els processos i les etapes de l'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura al llarg del cicle vital.

2025:E07.13 - Identificar els períodes crítics per a l'adquisició del llenguatge oral en el cas de les dificultats derivades de la sordesa.

2025:E10 - Reconèixer la diversitat del comportament humà i la naturalesa de les seves diferències, tant en la normalitat com en l'anormalitat i la patologia.

2025:E10.13 - Descriure i reconèixer les dificultats en l'aprenentatge del llenguatge escrit.

2025:T01 - Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.

2025:T01.00 - Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.

2025:T02 - Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

2025:T02.00 - Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Continguts

BLOC I CONCEPTES BÀSICS

1. Les implicacions de la sordesa en les persones afectades. Tipus i graus de sordeses.
2. Les barreres socio-comunicatives
3. La detecció, diagnosi i atenció a temps

BLOC II LA PRIMERA INFANTESA I L'ACOLLIMENT FAMILIAR

4. Efectes de la sordesa en la criatura al primer any de vida.
5. Impacte de la sordesa de la criatura en les famílies (I): Vivències.
6. Impacte de la sordesa en les famílies (II) Estils comunicatius i educatius
7. L'atenció a les famílies: Instruments i valoració dels mateixos.

BLOC III EL DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE ORAL A L'ALUMNAT SORD I LA INTERRELACIÓ AMB D'ALTRES FUNCIONS PSÍQUIQUES.

8. L'adquisició dels diferents discursos orals
9. L'adquisició de la llengua escrita
10. L'evolució socio-afectiva
11. L'evolució cognitiva

BLOC IV L'ESCOLA INCLUSIVA

12. L'escola inclusiva (I) Comunicació i modalitats d'escolarització
13. L'escola inclusiva (II): Aprenentatges.
14. L'escola inclusiva (III): La socialització amb els companys oïdors

BLOC V L'INTERVENCIÓ EDUCATIVA I RECERCA

15. L'actuació en els diferents entorns educatius

Metodologia

La metodologia general consisteix en propiciar l'adquisició per part de l'alumnat dels conceptes bàsics de les implicacions de la sordesa en el desenvolupament psíquic i lingüístic de la persona afectada, criteris de intervenció i l'elaboració pròpia d'estratègies d'estudi i de intervenció. Els instruments concrets que es fan servir són:

Participació en sessions d'exposició per part de la professora i discussió de textos (Activitats dirigides)

Anàlisi de conductes presentades en vídeos i/o transcripcions tutoritzats per la professora (Activitats tutoritzades)

Plantejament de problemes d'estudi i elaboració d'estratègies de intervenció davant de les conductes analitzades (Activitats tutoritzades i autònomes)

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes de treball de camp	12	0.48	2025:E01.22 , 2025:E07.13 , 2025:E03.17
classes teòriques	24	0.96	2025:E01.22 , 2025:E03.17 , 2025:E07.11
Tipus: Supervisades			
Tutories	13	0.52	2025:E07.13 , 2025:E10.13
Tipus: Autònomes			
Treball de camp i lectures	99	3.96	2025:E01.22 , 2025:E03.17 , 2025:E07.13

Avaluació

Les evidències d'aprenentatge consisteixen en mostrar la capacitat global de l'alumnat per conèixer i aplicar les tècniques d'exploració de la persona amb sordesa i la metodologia de valoració, orientació i intervenció en els medis socio educatius en els que creix, principalment família i escola. La valoració de les evidències esmentades es realitzarà mitjançant les activitats que segueixen:

Tres activitats al voltant d'un treball monogràfic, activitats d'avaluació 1, 2, i 3, i una activitat d'avaluació final, presencial, en que s'explora la capacitat de integració de les conceptualitzacions i competències adquirides, activitat 4

Activitat 1. Plantejament d'una problemàtica concreta sobre la temàtica de l'assignatura, definició de l'estat actual de coneixement mitjançant l'anàlisi crítica d'articles.

Aquesta activitat pot constituir la part de realització individual de la revisió d'estudis pel treball de camp de l'activitat 2

Pes sobre la nota final: 20%

Presentació, format i setmana: Escrit-Setmana 12

Autoria: Individual

Possibilitat de reavaluació

Activitat 2. Elaboració d'un treball sobre la problemàtica seleccionada

Pes sobre la nota final: 40%

Presentació, format i setmana: Escrit. Setmana 18

Autoria: Individual o grup de màxim 3 persones

No possibilitat de reavaluació

Activitat 3. Presentació oral del treball

Pes sobre la nota final: 10%

Presentació, format i setmana: Oral. Setmanes 16/17

Autoria: Individual o col.lectiva

No possibilitat de reavaluació

Activitat 4. Exercici escrit sobre la integració de les conceptualitzacions i competències adquirides.

Pes sobre la nota final: 30%

Presentació, format i setmana: Escrit. Setmana 18

Autoria: Individual

No possibilitat de reavaluació

Per aprovar l'assignatura s'ha d'obtenir en conjunt una nota mínima de 5 i s'han d'haver realitzat satisfactòriament al menys l'activitat 2 i la 4.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat 1. Plantejament d'una problemàtica concreta	20%	0	0.0	2025:E01.22 , 2025:E03.17 , 2025:E07.13 , 2025:T02.00 , 2025:T01.00
Activitat 2 Elaboració d'un treball	40%	0	0.0	2025:E03.17 , 2025:E07.13 , 2025:E10.13
Activitat 3 Presentació Oral del treball	10%	0	0.0	2025:E03.17 , 2025:E10.13 , 2025:T02.00 , 2025:E07.11
Activitat 4 Exercici escrit sobre les conceptualitzacions i competències adquirides	30%	2	0.08	2025:E01.22 , 2025:E07.13 , 2025:E10.13 , 2025:E03.17

Bibliografia

BIBLIOGRAFÍA DE CONSULTA

Grandari, F. (2003) "Aspectos Relacionados con la Implantación de Programas de Identificación e Intervención habilitadora Precoz" FIAPAS nº 90 Gener/ Febrer 2003 p.p. 57-61

GISTAL (2002) L'alumnat Sord a les Etapes Infantil i Primària Criteris i exemples d'Intervenció Educativa. Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions.

Ling, D. (1985) Early Intervention for hearing-Impaired Children: total Communication Options College Hill press San Diego.

Ling, D. (1985) Early Intervention for hearing -Impaired Children: Oral Options College Hill press San Diego.

Luterman, D. (1979), trad. al castellà (1985) El niño sordo como orientar a sus padres. Ediciones Científicas La prensa médica mexicana. México.

Luterman, D. et al. (1999) The young Deaf Children York Press Inc., Baltimore Maryland.

Marschark, M.,Lang,H.G. &Albertini (2002) Educating Deaf Students From Research to Practice Oxford University Press

Martínez, R. y otros (2003) "Resultados de aplicar durante 1 año un protocolo universal de detección precoz de la hipoacusia en neonatos" Acta Otorrinolaringol. Esp. 54; p.p. 309-315

Medà, C. (2001) "Detección de la Sordera e Intervención Temprana" Comunicar nº 15

Morera, C. y otros (1998) "Análisis de la encuesta sobre la detección precoz de la hipoacusia en España" An. Esp. Pediatric ; 48: p.p.233-237

Palacios, J. (1987) "Contenidos, estructuras y determinantes de las ideas de los padres. Una investigación empírica" Infancia y Aprendizaje 39-40 p.p.113-136

Palacios, J. y otros (1994) "Evaluación de los contextos familiares y extraescolares en los años preescolares: escalas HOME y ECCERS" Infancia y Aprendizaje 66, p.p.71-88

Silvestre,N.,Ramspott,A. & Dominguez Pareto,I (2007) "Conversational skills in a semistructured interview and self concept in deaf students". Journal of Deaf Studies and Deaf Education,12,1,p.p. 38-54 Oxford, Inglaterra.

Silvestre, N., Cambra, C., Laborda, C., Mies, A., Ramspott, A., Rosich, N., Serrano, C. y Valero, (2000) La Sordera Comunicación y Aprendizaje Ed. Mason Barcelona.

Silvestre, N. i Cambra, C. (2001) Orientació Familiar de la Criatura Sorda. Vídeo Ed. GISTAL Departament de Psicologia de L'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona

Silvestre, N. i Ramspott,A. (2003) "Valoración del alumnado con déficit auditivo en Cataluña". Comunicar,21, IX, 21-33

Silvestre, N. & Valero,J. (2006) "Dificultades de lenguaje relacionadas con la pérdida de audición". En J.L. Gallego Ortega (director) Enciclopedia Temàtica de Logopedia. p.p.303-330 Aljibe. Málaga.

Silvestre, N. & Confederación Española de familias de Personas Sordas (2008) "Estudio-Investigación.Interacciones comunicativas entre padres/madres e hijos/as con sordera. La comunicación entre madres oyentes y niños/as con sordera de1 a 7 años". FIAPAS. Madrid.

Silvestre, N. (2010) "Les famílies que tenen criatures amb necessitats educatives específiques:Lesfamílies oïdores que tenen criatures sordes" Educar 45,2010 99-115

Spencer, P.E., Erting, C.E. & Marschark, M (2000) The Deaf Child in the Family and at School. Essays in honor of Kathryn P. Meadow-Orleans. Lawrence Erlbaum Associates Publisher London

Sintson, M., Liu, Y., Saur, R. And Long G. (1996) "Deaf College Student's Perceptions of Communication in Mainstream Classes" Journal of Deaf Studies and Deaf Education 1:1 40-51

Stinson, M and Antia, D (1999) "Considerations in Educating Deaf and Hard-of-Hearing Student in Inclusive Settings" Journal of Deaf Studies and Deaf Education 4,3 163-175

Vinter, S. (1994) L'Emergence du langage de l'Enfant Déficient Auditif Masson. Paris

Yoshinaga Itano, Ch. (2003) "From screening to Early Identification and Intervention: Discovering Predictors to Successful Outcomes for Children with Significant Hearing Loss." Journal of Deaf Studies and Deaf Education 8: 1 Winter. p.p. 11-30

REVISTES

AMERICANS ANNALS OF THE DEAF

COMUNICAR

FIAPAS

JOURNAL OF DEAF STUDIES AND DEAF EDUCATION

READING AND WRITING

REEDUCATION ORTHOPHONIQUE

VOLTA REVIEW

MANUALS DE REFERÈNCIA

Silvestre, N. (Coord.) Cambra, C., Laborda, C., Mies, A., Ramspott, A., Rosich, N., Serrano, C., Silvestre, N., Valero, J. *La sordera comunicación y aprendizaje*. Masson

GISTAL 2006 I Congrés internacional sobre sordeses comunicació i aprenentatge. Llibre de resums

GISTAL 2010 I Congrés internacional sobre sordeses comunicació i aprenentatge. Llibre de resums

Es penjaran al CV els documents per cada bloc de temes.